

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Mf.I.40.003/2024/8.

A felperes:

(felperes neve)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

(alelnök neve) ügyvezető alelnök által képviselt szakszervezet neve (címe)

Dr. Hevesi Szilvia ügyvéd (címe)

Az alperes:

alperesi cég neve (székhelye)

Az alperes meghatalmazott jogi képviselője:

Pál és Kozma Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd: dr. Kozma Anna, címe)

A per tárgya:

Jogszerű sztrájk elkerülése fejében fizetendő 300 000 forint és törvényes késedelmi kamata

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Gyulai Törvényszék 7.M.70.036/2023/16/I.

A fellebbezést benyújtó fél és a fellebbezés sorszáma:

Felperes, 7.M.70.036/2023/17.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és az indokolás [24], [26], [27] bekezdését mellőzi, egyebekben helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 133 350 (százharmincháromezer-háromszázötven) forint másodfokú perköltséget.

A 29 000 (huszonkilencezer) forint fellebbezési és csatlakozó fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

A tényállás

[1] A felperest az (alperesi cég neve) (alperes) a perbeli időszakban (munkakör 1) munkakörben alkalmazta. Az alperes részvényese a (cég 2 neve). A (szakszervezet neve) (továbbiakban: (szakszervezet neve)) 2022. március 10-én 10.00 órától határozatlan ideig tartó sztrájkot hirdetett, melyet a tárgyban eljáró bíróságok jogszerűnek minősítettek.

[2] 2022. március 9-én a (szakszervezet neve), az (alperesi cég neve), valamint a (cég 2 neve) (megállapodás 1) szám alatt megállapodást kötött a másnapra meghirdetett sztrájk elkerülése érdekében. A megállapodás lényege szerint a (szakszervezet neve) által meghirdetett sztrájkra nem kerül sor, a (cég 2 neve) pedig vállalta, hogy a 2022. évi (esemény neve)-hez kapcsolódóan 2022 júliusában az (alperesi cég neve)-nél foglalkoztatott jogi és statisztikai állományú (munkakör 1), (munkakör 2) és (munkakör 3) munkakörű munkavállalók részére egyösszegű, egyszeri kifizetést teljesít 300 000 forint összegben.

[3] Ezen túlmenően a (cég 2 neve) és (alperesi cég neve) vállalta továbbá, hogy 2022. évre vonatkozóan a bérmaradvány felosztása, illetve valamennyi egyszeri évközi kifizetés teljesítése során a megállapodás hatálya alá tartozó munkavállalók azonos elbírálásban részesülnek az összes többi munkavállalóhoz képest. A megállapodásban foglaltak teljesülése esetére a (szakszervezet neve) vállalta, hogy a (megállapodás 2) megállapodással módosított (megállapodás 3) megállapodást a bérfejlesztések vonatkozásában magára nézve kötelezőnek tekinti, azok hatálya alatt sztrájkot nem kezdeményez. Ezen túlmenően a (szakszervezet neve) arra is kötelezettséget vállalt, hogy a megállapodásban foglaltakat nem hozza nyilvánosságra. A 2022. március 9-én kelt perbeli megállapodás nem minősült kollektív szerződésnek, illetve kollektív szerződés hatályú megállapodásnak sem.

[4] A (cég 2 neve), valamint a kollektív szerződéseket megkötő szakszervezetek és a (szakszervezet 2 neve) 2022. július 6. napján kelt (megállapodás 4) számú

megállapodásában rögzítette, hogy a (megállapodás 2) szám alatt módosított megállapodás 2.4. pontjában foglaltak akként módosulnak, hogy a munkavállalói lojalitást elismerő juttatás összege 2022-ben az alperes vonatkozásában bruttó 350 000 forint, melyből július hónapban az (esemény neve)-hez kapcsolódóan egyszeri összegű bruttó 230 000 forint kifizetésére jogosult az a munkavállaló, akinek a munkaviszonya az összeg kifizetésének napján fennáll.

[5] Az alperes a 2022. július 8-án kelt, a szakszervezetek – köztük a (szakszervezet neve) – képviselőihez megküldött emailben egyoldalú kötelezettséget vállalt arra, hogy az utazó szolgálatot ellátó frontszemélyzet többletteljesítményét szintén az (esemény neve)-hez kapcsolódóan július hónapban további egyszeri bruttó 70 000 forint kifizetéssel ismeri el. Ezen összegre a (munkakör 1) munkakörű munkavállalók, így a felperes is jogosult volt. A felperes javára 2022 júliusában kifizetésre került a munkavállalói lojalitást elismerő juttatás 230 000 forintos összege, illetve egyoldalú kötelezettségvállalás alapján további 70 000 forint, míg 2022 decemberében munkavállalói lojalitást elismerő juttatásként további bruttó 120 000 forint, majd annak kiegészítéseként további bruttó 180 000 forint és egyoldalú kötelezettségvállalásként bruttó 50 000 forint elszámolására is sor került. Összesen 2022-ben munkavállalói lojalitást elismerő juttatás, illetve annak kiegészítése, valamint egyoldalú kötelezettségvállalás alapján 650 000 forint kifizetése történt meg a felperes részére.

A kereset és az ellenkérelem

[6] A felperes keresetében bruttó 300 000 forint és kamatai, valamint 80 000 forint perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Keresetét elsődlegesen a 2022. március 9-i megállapodásra alapította, jogalapként a munka törvénykönyvéről szóló 2012. I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 14., 42. § (2) bekezdés b) pontját, 43. § (3) bekezdését, valamint az Mt. 31. §-a alapján alkalmazandó Ptk. 6:8. § 1) pontját, míg a késedelmi kamat tekintetében a Ptk. 6:48. § (1) és (3) bekezdését jelölte meg. Állítása szerint a (szakszervezet neve) és az alperes, valamint a (cég 2 neve). a jogszerű sztrájk elkerülése tárgyában 2022. március 9-én megállapodást kötött, mely alapján a munkáltató a (munkakör 1), a (munkakör 2) és a (munkakör 3) munkakörű munkavállalók részére egyszeri összegű bruttó 300 000 forint kifizetésére kötelezte magát a 2022 júliusi (esemény neve)-hez kapcsolódóan. A megállapodásban a munkáltató azt is vállalta, hogy a 2022-re vonatkozó bérmaradvány felosztása, illetve valamennyi egyszeri évközi kifizetés teljesítése során a megállapodás hatálya alá tartozó munkavállalók – köztük a felperes is – azonos elbírálásban részesülnek a többi munkavállalóhoz képest. A jogszerű sztrájk elkerülése érdekében megkötött megállapodásban foglalt kötelezettségvállalást azonban az alperes nem teljesítette a (munkakör 1) munkavállalók részére, így a felperesnek sem.

[7] Hangsúlyozta, a megállapodásban szereplő összeg nem azonos a munkavállalói lojalitást elismerő juttatás tárgyú megállapodásban, illetve a módosított megállapodásban szereplő bruttó 230 000 forint, illetve a többlet teljesítmény fejében egyoldalú kötelezettségvállalásban rögzített 70 000 forintos összeggel. Ezen álláspontja alátámasztására hivatkozott a Fővárosi Törvényszék Munkaügyi Kollégium 24.Mpk.75.175/2022/8. számú végzésének indoklásában foglaltakra, melyben a bíróság megállapította, hogy az alperes nem tartotta be a sztrájk elkerülése érdekében kötött megállapodásban foglaltakat, mert nemcsak a (szakszervezet neve) munkavállalóinak, hanem valamennyi munkavállalójának kifizette a 2022. évre járó juttatásként a 230 000 forintot.

[8] Az alperes keresetőségi joggal kapcsolatos kifogásával összefüggésben a munkavállalói jogalanyiságára hivatkozott.

[9] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte. Elsődlegesen a keresetőségi jog hiányára hivatkozott, arra figyelemmel, hogy a felperes nem minősül a 2022. március 9-i megállapodás tekintetében szerződő félnek, ezért a megállapodásból a felperes részére közvetlenül érvényesíthető alanyi jog nem keletkezett. A perbeli megállapodás nem vitásan nem minősül kollektív szerződésnek, azaz nem minősül munkaviszonyra vonatkozó szabálynak, így anyagi jogi kapcsolat a felperes és az alperes között nem áll fenn, ezért a felperes keresetőségi joga hiányzik.

[10] Érdemi védekezésében hangsúlyozta, a perbeli megállapodásban vállalt 300 000 forintos fizetési kötelezettségét teljesítette. Rámutatott, a 2022. július 6-i megállapodást jogcím hiányában jogcímet keletkeztető további megállapodásnak tekinti, hasonlóan a jogcímet keletkeztető egyoldalú kötelezettségvállaláshoz, mely alapján összesen 230 000 + 70 000 forint került kifizetésre. Kiemelte, 2022 júliusában, illetve decemberében összesen 650 000 forintot fizetett meg a felperes részére.

[11] Érvelése szerint az a körülmény, hogy 2022. júliusában az alperes nemcsak a perbeli megállapodással érintett munkavállalóknak, hanem valamennyi munkavállaló számára fizetett, nem tekinthető olyan körülménynek, hogy a perbeli megállapodás alapján az alperes a vállalt kötelezettségének ne tett volna eleget. A megállapodásban az azonos bánásmód kikötése nem zárja ki, hogy az alperes a többi munkavállaló tekintetében alkalmazzon egyenlő bánásmódot. A (szakszervezet neve) arra kívánt garanciát kapni a perbeli megállapodás által, hogy az annak aláírása alapján hatályos jövedelempolitikai intézkedésekről szóló bérmegállapodásban foglaltakon felül a (munkakör 1) bruttó 300 000 forintos többlet juttatást fognak kapni. Ez az elvárásuk 2022-ben tényszerűen teljesül.

Az elsőfokú ítélet és indokai

[12] Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította és kötelezte a felperest 19 050 forint perköltség alperes javára való megfizetésére, megállapította továbbá, hogy a 18 000 forint eljárási illeték az állam terhén marad.

[13] Határozatának indokolásában elsődlegesen rögzítette, az alperes keresetőségi jog hiányára alapított kifogását annyiban helytállónak találta, hogy a felperes javára is szóló perbeli megállapodás tekintetében a felperes teljesítést saját személyében, munkavállalóként közvetlenül nem érvényesíthet.

[14] Rámutatott, a jogszerű sztrájk elkerülése tárgyában kötött megállapodás egyrészt a munkáltatói oldalt megtestesítő jogalanyok, másrészt a (szakszervezet neve) között jött létre, az azonban sem kollektív szerződésnek, sem kollektív szerződés hatályú megállapodásnak nem minősül. Ebből következően értelmezését nem a normatan, hanem a szerződés tan szabályai szerint kell elvégezni. A perbeli megállapodás az Mt. 14. §-a értelmében vett megállapodás, amely az azt megkötő felek kölcsönös és egybehangzó

nyilatkozatával jött létre, ilyen értelemben kötelem, melyből jogok származnak, illetve kötelezettségek keletkeznek. Szerződéstani értelemben azonban a perbeli megállapodás, tartalmi összefüggései folytán felfogható a teljesítési kötelezettség tekintetében harmadik személy javára szóló megállapodásnak. Ilyen összefüggésben a per előkérdése az volt, a megállapodásból levonható-e az a következtetés, hogy a felperes személyében közvetlenül is követelheti a szolgáltatás teljesítését. Az Mt. 31. §-a ugyan az alkalmazandó polgári jogi szabályok között nem tünteti fel a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:136. §-ának szabályait, az abban foglaltak azonban álláspontja szerint analógia útján mégis alkalmazhatók. A Ptk. 6:136. §-ával kapcsolatos analógia alkalmazása esetén a 2022. március 9-én kötött megállapodás tekintetében azt szükséges rögzíteni, hogy nem került kikötésre a munkavállaló közvetlen jogérvényesítésének lehetősége kifejezett formában és a szerződés céljából, vagy az eset körülményeiből szintén nem lehet egyértelmű következtetést levonni a közvetlen igényérvényesítésre tekintettel arra, hogy a megállapodást a konkrét munkavállalókkal nem közölték, sőt a felek részéről a (szakszervezet neve) kifejezetten arra kötelezte magát, hogy a megállapodásban foglaltakat nem hozza semmilyen módon nyilvánosságra.

A fellebbezés és csatlakozó fellebbezés és annak indokai

[15] Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben a felperes fellebbezést, az ítélet indoklása tekintetében az alperes csatlakozó fellebbezést terjesztett elő.

[16] A felperes pontosított fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 383. § (1) bekezdés (2) bekezdése alapján történő megváltoztatását és az alperes keresete szerinti marasztalását, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára való utasítását kérte.

[17] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást többségében helyesen állapította meg, azonban abból téves jogi következtetésre jutott, valamint a hivatkozott jogszabályokat tévesen értelmezte, illetve alkalmazta és a feltárt tényállásból megalapozatlan, jogszabálysértő következtetéseket vont le. Véleménye szerint a fellebbezéssel támadott ítélet az Mt. 285. § (1) bekezdését, a Ptk. 6:136. §-át, valamint a Pp. 33. §-át sérti.

[18] Kiemelte, a 2022. március 9-én a (cég 2 neve), a (alperes neve) és a (szakszervezet neve) között létrejött megállapodásból fakadó igény a 2021. évre vonatkozó bérkövetelésnek minősül, melynek kötelezeti pólusán az alperesi munkáltató, jogosulti oldalon pedig a megállapodásban meghatározott munkakörben foglalkoztatott munkavállalók, köztük a felperes szerepelt. (Munkakör 1) munkakörben az alperesnél foglalkoztatott munkavállalóként a felperes beletartozik a megállapodással érintett személyi körbe, igénye pedig a 2021. évi reálkereset veszteséget kompenzáló bérkövetelés, amely ekként az Mt. 285. § (1) bekezdése alapján jelen perben közvetlenül érvényesíthető.

[19] Rámutatott, a munkavállaló képviselőjében a megállapodást kötő szakszervezet legfontosabb ismérve, hogy az Mt. 270. § (1) bekezdés a) pontja szerint a munkavállalók olyan szervezete, melynek elsődleges célja a munkavállalók munkaviszonnyal kapcsolatos érdekeinek előmozdítása és megvédése, vagyis a szakszervezeti tevékenységét a tagjai, a

munkavállalók javára végzi. Jelen ügyben a szakszervezet meghatározott munkakörben foglalkoztatott munkavállalók javára bérkompenzációval kapcsolatos megállapodást kötött a munkáltatóval ugyanezen személyi körnek a jogszerűnek minősített sztrájkjának elkerülése érdekében, vagyis a megállapodás, ha harmadik személy javára szóló megállapodásnak is minősül, munkaviszonyból származó bérigényt keletkeztet, mely teljesítésének követeléséhez a felperesnek jogi érdeke fűződik.

[20] A Ptk. 6:136. § (1) bekezdésének rendelkezéseire utalva hangsúlyozta, a szolgáltatást a harmadik személy közvetlenül akkor követelheti, ha e jogát a felek kifejezetten kikötötték, vagy ez a szerződés céljából vagy az eset körülményeiből egyértelműen következik. A perbeli esetben a körülményekből egyértelmű a teljesítés követelhetősége, mert a szerződésben kifejezetten megjelölték azt a kedvezményezett kört, akinek a javára a szerződés szól és azt is, hogy a juttatás milyen célból és minek az ellentételezésére szolgál. Ebbe a személyi körbe pedig munkakörénél fogva a felperes is beletartozik. Ahhoz, hogy a teljesítés követelhető legyen a kedvezményezett személy részéről az szükséges, hogy a felek valamelyike értesítse a javára szóló szerződésről. Az érintett munkavállalók, köztük a felperes is tudomással bírtak arról, hogy a megígért bérkompenzációt az alperes nem fizette ki és ezen okból kifolyólag szakszervezetük 2022. szeptember 5. napjára ismét sztrájkot hirdetett. A kereset elutasítása tehát a Ptk. 6:136. § rendelkezéseivel sincs összhangban.

[21] A keresetőségi jogot illetően hangsúlyozta, az a fél és a per tárgya közötti anyagi jogi kapcsolatra vonatkozik. Az anyagi jogi rendelkezésen alapuló keresetőségi jogot jogviszony vagy jogi érdekelttség alapíthatja meg, jogi érdek pedig akkor állapítható meg, ha az ügyben hozott döntés a kezdeményező fél élet és jogviszonyaira kihat, jogokat vagy kötelezettséget keletkeztet számára, vagy valamely kötelezettség alól szabadul, illetve jogvédelmet nyerhet. A felperesi álláspont szerint a per megindítása esetében a sztrájkmegállapodás alperesi nem teljesítése alapozza meg az aktív perbeli legitimációt, azaz a keresetindítás alapjául éppen az szolgál, hogy az alperes a megállapodásban megnevezett munkavállalói körnek megfizetni vállalt bérkompenzációt nem fizette meg a felperesnek és e mulasztása számára sérelmes. Ebből következően a felperes jogi érdeke a per megindításához egyértelműen megállapítható, így aktív perbeli legitimációval rendelkezik.

[22] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében – a csatlakozó fellebbezése által nem érintett részben – az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte. Perköltség igényét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján 175 000 forintban jelölte meg.

[23] Álláspontja szerint a felperes fellebbezésének azon hivatkozása, mely szerint az elsőfokú ítélet sérti az Mt. 285. § (1) bekezdését, illetve a Pp. 33. §-át alaptalan. Egyrészt az Mt. felhívott rendelkezése kizárólag általánosságban biztosítja a munkavállaló bíróság előtti igényérvényesítési jogát, amely nem jelenti azt, hogy a konkrét esetben ez a jog gyakorlása ne lehetne kizárt. Másrészt a Pp. hivatkozott szabálya a perképességről rendelkezik, ami nyilvánvalóan nem azonos fogalom a keresetőségi joggal. Az a perben nem volt vitatott, hogy a munkavállaló, így a felperes is általában jogosult a munkáltatóval szemben igényét bíróság előtt követelni, ennek azonban további feltétele, hogy az adott konkrét ügyben a felperes és az alperes közötti anyagi jogszabályon alapuló kapcsolat legyen, ennek hiányában a felperesnek ugyanis nincs perbeli legitimációja. Mivel a felperes kereseti igényét az alperes és a (szakszervezet neve) közötti megállapodásra alapítja, jelentősége van annak, hogy e

megállapodás tekintetében szerződő félnek nyilvánvalóan nem minősül. Ennek hiányában szerződő féli minőségben kereseti igényt kétséget kizáróan közvetlenül nem érvényesíthet. Ezen túlmenően e megállapodás a felek által nem vitatottan nem tekinthető kollektív szerződésnek, így igényét a felperes munkavállalói minőségében sem terjesztheti elő.

[24] Kiemelte továbbá, iratellenes az a fellebbezési hivatkozás, hogy a megállapodás a Ptk. 6:136. §-a alapján szabályozott harmadik személy javára szóló szerződésnek minősülne. Egyfelől az elsőfokú ítélet ezzel szemben pusztán analógia alkalmazását látta lehetségesnek, másfelől a hivatkozott Ptk. szabály alkalmazása az Mt. 31. § megengedő rendelkezésének hiányában szóba sem jöhet.

[25] Ezen túlmenően az is nyilvánvaló, hogy a munkajog rendszerében a szakszervezet és a munkáltató közötti szerződés csupán akkor lehet hatályos a munkavállalóra, ha az kollektív szerződésnek minősül, ez a kollektív szerződés norma jellegéből és az Mt. kifejezett rendelkezéséből [Mt. 277. § (1) bekezdés a) pont, 279. § (3) bekezdés] fakad.

[26] Perköltségigényét a becsatolt megbízási szerződésre és költségjegyzékre alapította.

[27] Az alperes csatlakozó fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatását és az indoklás [24], [26], [27] bekezdésének mellőzését kérte a felperes másodfokú perköltségben való marasztalása mellett.

[28] Álláspontja szerint az ítélet indoklásának hivatkozott bekezdései sértik a Pp. 2. § (2) bekezdését, 342. § (1) és (3) bekezdését, valamint az Mt. 31. §-át. A Pp. fent hivatkozott rendelkezései a bíróság számára előírják a kérelemhez kötöttséget és ebből fakadóan az érdemi döntés, de annak indoklása sem terjedhet túl a kereseti kérelmen, illetve az ellenkérelmen. Az elsőfokú eljárásban sem a felperes, sem az alperes nem hivatkozott arra, hogy a 2020. március 9-én kötött megállapodás a Ptk. 6:136. §-a szerint harmadik személy javára szóló szerződésnek kellene tekinteni, ezért erre nézve a bíróság semmilyen megállapítást nem tehetett volna. Ezen túlmenően az Mt. 31. §-a a munkaviszony tekintetében a Ptk. hivatkozott 6:136. §-ának rendelkezését nem engedi alkalmazni, ezt egyébként az indoklás [25] bekezdése maga is megállapítja. Erre tekintettel az indoklás harmadik személy javára szóló szerződésre vonatkozó okfejtése, de különösen a lehetséges analógiára való utalás jogszabálysértő.

[29] A csatlakozó fellebbezésével kapcsolatos másodfokú perköltség igényét a fellebbezési ellenkérelmében kifejtettekkel azonos indokokra alapította.

Az ítéltábla döntése és annak indokai

[30] A fellebbezés – az érdemi döntést illetően – alaptalan, a csatlakozó fellebbezés az alábbiak szerint alapos:

[31] Az ítéltábla – az ítélet kötelező hatályon kívül helyezésére okot adó körülmény fennálltának vizsgálata kivételével – felülbírálati jogkörét a Pp. 370. § (1) bekezdés alapján az erre irányuló fellebbezési kérelemre és fellebbezési ellenkérelemre azok korlátai között gyakorolhatja, figyelemmel arra, hogy ilyen korlátnak minősülnek a 371. § (1) bekezdés a-d) pontjában megjelölt tartalmi követelmények körében előadottak. Ez azt jelenti, hogy az elsőfokú ítélet csak a fellebbezésben, csatlakozó fellebbezésben előterjesztett kérelem szerint, a megjelölt jogszabálysértések és az előadott érvek mentén bírálható felül. Azzal tehát, hogy a fellebbező milyen határozott kérelmet és milyen indokkal ad elő, egyúttal kijelöli a másodfokú bíróságtól kért felülbírálat tárgyát és körét.

[32] Az előbbiekhöz kapcsolódóan pedig további korlátot jelent az is, hogy a Pp. 369. §-a meghatározza, a felülbírálati jogkör milyen keretek között gyakorolható. Bár a gyakorolni kért felülbírálati jogkört 2021. január 1 napjától a feleknek nem kell megjelölniük, miután azonban a másodfokú bíróságot – a Pp. 370. § (1) bekezdése és 371. § (1) bekezdés a-d) pontjainak együttes értelmezése szerint – kötik a felek által előadott kérelmek, jogszabálysértések és indokok, a feleknek kell nyilatkozataikat olyan részletességgel előadni, amely alapján a másodfokú bíróság számára egyértelműen beazonosíthatóvá válnak a gyakorolható felülbírálati jogkörök keretei és korlátai.

[33] A felperes fellebbezésében, illetve az alperes csatlakozó fellebbezésében a gyakorolni kért felülbírálati jogköröket nem nevesítették, azonban az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást nem támadták, csupán – elsődlegesen – az elsőfokú bíróságtól eltérő jogkövetkeztetés levonását kérték, ami a Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontja szerinti felülbírálati jogkör gyakorlását indokolja. Emellett a felperes másodlagos fellebbezési kérelme az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére irányult, amire viszont a Pp. 380. és 381. §-ai alapján csak eljárási szabálysértés miatt kerülhet sor. Másodlagos kérelme tehát az elsőfokú bíróság eljárása szabályszerűségének felülbírálatára keretet adó Pp. 369. § (1) bekezdés szerinti felülbírálati jogkör gyakorlásának szükségességét vetette fel.

[34] Az előbbieket hangsúlyozva az ítéltábla a fellebbezésben foglaltakra figyelemmel az alábbiakat emeli ki.

[35] Elsőként az ítéltábla azt vizsgálta, hogy a felperes fellebbezési érvei alapján szükség van-e az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére. Bár a felperes erre irányuló fellebbezési kérelmét másodlagosként terjesztette elő, a Pp. 383. § (1) bekezdésének megfogalmazásából következően az ügy érdemében történő döntésre akkor kerülhet sor, ha az ítélet hatályon kívül helyezésére nincs szükség. A hatályon kívül helyezés iránti kérelem elbírálása tehát a Pp. ezen rendelkezéséből következően szükségszerűen megelőzi az érdemi döntést.

[36] Az ítélet eljárási szabálysértés miatti kötelező hatályon kívül helyezésének eseteit (az elsőfokú bíróság nem szabályszerű megalakítása, az ítélet hozatalában kizárt bíró részvétele, az ítélet érdemi felülbírálatot akadályozó orvosolhatatlan formai hiányossága) a Pp. 380. §-a sorolja fel. Az itt feltüntetett okokra azonban a felperes nem hivatkozott, ezért ezen rendelkezés alapján az elsőfokú ítélet nem volt hatályon kívül helyezhető.

[37] A mérlegelhető hatályon kívül helyezés szabályairól rendelkező 381. § pedig kimondja, a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét végzéssel hatályon kívül helyezheti és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasíthatja, ha szükséges az elsőfokú eljárás megismétlése vagy kiegészítése, mert az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése az ügy érdemi döntésére kihatott, és annak orvoslása a másodfokú eljárásban nem lehetséges vagy nem észszerű. E jogszabályi rendelkezés alapján hatályon kívül helyezésére a következő négy konjunktív feltétel egyidejű fennállása esetén kerülhet sor: az eljárás lényeges szabályainak megsértése, az eljárási szabálysértés érdemi döntésre való kihatása, orvoslásának másodfokú eljárásban való lehetetlensége, vagy észszerűtlensége és mindezekkel összefüggésben az elsőfokú eljárás megismétlésének vagy kiegészítésének szükségessége. E feltételek bármelyikének hiánya kizárja az elsőfokú ítélet mérlegelhető hatályon kívül helyezését. A felperes fellebbezése viszont nem tartalmazott az előbbi feltételeket kimerítő érveket. Mindezek miatt az elsőfokú ítélet Pp. 381. § alapján történő hatályon kívül helyezésére sem volt lehetőség.

[38] Ezért az ítéltábla a továbbiakban az ügy érdemét érintően vizsgálta a fellebbezési hivatkozásokat, azt, hogy azok vezethetnek-e az elsőfokú ítélet megváltoztatására.

[39] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét keresetőségi jog hiánya miatt utasította el. Ezt pedig abból vezette le, hogy az igény alapjául megjelölt megállapodás nem kollektív szerződés, illetve nem kollektív szerződés hatályú megállapodás, ebből következően nem is minősül munkaviszonyra vonatkozó szabálynak, hanem álláspontja szerint harmadik személy javára szóló megállapodásként fogható fel, amelynek szabályait az Mt. 31. § által alkalmazni nem rendelt Ptk. 6:136. § tartalmazza. Ez analógia útján történő alkalmazása esetén sem ad lehetőséget a felperesnek a közvetlen igényérvényesítésre, mert az ebben előírt feltételek nem állnak fenn. Emiatt a kereset és az ellenkérelem egyéb vonatkozásait már nem is vizsgálta.

[40] Ehhez képest a felperes fellebbezésében a keresetőségi jog hiányával kapcsolatos ítéleti megállapítást azzal támadta, hogy igénye a 2021. évre vonatkozó bérigény, amelynek peresítését az Mt. 285. § (1) bekezdése és a harmadik személy javára szóló megállapodásból fakadó jogi érdeke, továbbá az teszi lehetővé, hogy a Ptk. 6:136. § azon vagylagos feltétele, hogy a szerződés céljából és az eset körülményeiből egyértelműen következzen a teljesítés részéről történő követelhetősége fennáll, illetve az érintett munkavállalók tudomással bírtak a megígért bérkompenzáció ki nem fizetéséről

[41] Az alperes csatlakozó fellebbezésében pedig a Ptk. 6:136. §-ban foglaltak analógia útján történő alkalmazhatóságával kapcsolatos ítéleti okfejtést sérelmezte amiatt, hogy a felek erre vonatkozó hivatkozása hiányában az elsőfokú bíróság túlterjeszkedett a kereseti kérelmen és az ellenkérelmen, illetve, hogy az Mt. 31. § e rendelkezést nem engedi alkalmazni.

[42] A felek hivatkozásaira tekintettel először tisztázandó a perbeli legitimáció kérdése.

[43] Ahogy arra lényegében mindkét fél helyesen utalt, a perbeli legitimáció a fél és a per tárgya közötti anyagi jogi kapcsolatra vonatkozik, azt mutatja meg, hogy a felperesnek

az alperessel szemben egyáltalán lehet-e alanyi joga a perben, azaz a felperest megilleti-e és éppen a felperest illeti-e a keresettel érvényesített jog az alperessel szemben (EBH2005.1227., Legf. Bíróság Pfv.X.21.861/2003., EBH2011. 2327.). Arra is helyesen utaltak, hogy a perbeli legitimáció elsősorban anyagi jogi kérdés, amelyet jogviszony vagy jogszabály felhatalmazása alapozhat meg, illetve a felperes helyes érvelése szerint e körben vizsgálendő a jogi érdek fennállta is.

Az anyagi jog általi legitimáció hiánya tehát azt jelenti, hogy a felperest nem illeti meg az anyagi jogi igény saját személyében, hanem annak érvényesítésére más személy lenne jogosult (aktív anyagi jogi legitimáció hiánya), illetve amennyiben megilletné, nem az általa megjelölt alperessel szemben (passzív anyagi jogi legitimáció hiánya) (A polgári perrendtartás és a kapcsolódó jogszabályok kommentárja I/III. 612. oldal 1616. pont HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft. 2018.). Kivételesen a perbeli legitimáció hiánya eljárásjogi kérdés is lehet, amennyiben a jogszabály a per megindítását csak meghatározott személy számára teszi lehetővé (aktív perbeli legitimáció), illetve, ha jogszabály meghatározza, hogy a keresetet ki ellen kell indítani (passzív perbeli legitimáció), azonban lényeges, hogy a jelen perben a felek hivatkozásai anyagi jogi kérdésként érintették a keresetőségi jogot.

[44] Mivel a fentiek szerint a kérdés a felperes és az általa érvényesíteni kívánt jog közötti anyagi jogi kapcsolat, ennek vizsgálata során a kiindulópont az, hogy a keresettel érvényesített jog fogalmát a Pp. 7. § (1) bekezdésének 11. pontja adja meg a következők szerint: Az az alanyi jog, amelynek érvényesítését anyagi jogi jogszabály biztosítja. Az alanyi jogot közvetlenül keletkeztető tényeket meghatározó és annak alapján az igény támasztására feljogosító anyagi jogi jogszabályi rendelkezés pedig a Pp. 7. § (1) bekezdés 8. pontja alapján a jogalap. Mindebből pedig az következik, hogy a félnek keresetőségi joga akkor van, ha az igényérvényesítésére van jogalapja. Ugyanakkor ismert az az álláspont, amely szerint – a munkajogban is e tekintetben érvényesülő – magánjogi autonómiából következően jogalapon nem csupán a jogszabály rendelkezését kell érteni, hanem a felek között jogszabályként működő szerződés rendelkezéseire is figyelemmel kell lenni (A polgári perrendtartás és a kapcsolódó jogszabályok kommentárja I/III. 999. oldal 2555. pont HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft. 2018.).

[45] Annyiban tehát helyes a felperes fellebbezési érvelése, hogy az Mt. 285. § (1) bekezdése, amely szerint a munkavállaló és a munkáltató a munkaviszonyból vagy az e törvényből származó, a szakszervezet, az üzemi tanács, az e törvényből vagy kollektív szerződésből vagy üzemi megállapodásból származó igényét bíróság előtt érvényesítheti, lehetőséget teremt számára a keresetlevelében kifejezetten nevesített Mt. 42. § (2) bekezdés b) pontján alapuló munkabérigény bíróság előtti érvényesítésére. Egyetért azonban az ítéltábla az alperes azon érvelésével, hogy e jogszabályi rendelkezések csak általánosságban biztosítják a bíróság előtti igényérvényesítést, de nem zárják ki adott esetben a keresetőségi jog hiányát. A jogalap meglétét ugyanis befolyásolhatják az igény alapjául megjelölt szerződések. A felperes álláspontjával szemben tehát a jelen esetben a jogalap szempontjából értékelendő nem csak az, hogy a felperes jogosult munkabért követelni az alperestől, hanem az is, hogy az igénye alapjául megjelölt megállapodásból származhatott-e közvetlenül igénye a 300 000 forint juttatásra.

[46] Ennek kapcsán az alperes helyesen hivatkozott arra, hogy a felperes a megállapodás tekintetében nem szerződő fél, ezért szerződő fél minőségben abból jogokat nem származtathat.

[47] Ugyancsak helyesen érvelt azzal, hogy miután a megállapodás – a felek által nem vitatottan – nem tekinthető kollektív szerződésnek, abból a felperes számára munkavállalói minőségben sem származnak jogok. Ezen nem változtathatnak a felperes harmadik személy javára szóló szerződés teljesítéséhez fűződő jogi érdekével kapcsolatos fellebbezési hivatkozások, ellenkező esetben kiüresednének a kollektív szerződésre vonatkozó szigorú, túlnyomó részt eltérést nem engedő szabályok [Mt. 276-283. §].

[48] A harmadik személy javára szóló szerződéssel kapcsolatos ítéleti okfejtést pedig alappal kifogásolta az alperes csatlakozó fellebbezésében a következők miatt. Abból ugyan az elsőfokú bíróság helyesen indult ki, hogy az Mt. 31. §-a a Ptk. 6:136. §-ának rendelkezéseit nem rendeli alkalmazni a munkaviszony tekintetében, azonban tévedett, amikor azokat analógia útján alkalmazhatónak tekintette. Az Mt. kifejezetten megjelöli a Ptk. azon rendelkezéseit, amelyek a munkaviszony tekintetében alkalmazhatók. Az Mt. ezen szabályozási rendszeréből az következik, hogy a meg nem jelölt Ptk.-beli szabályok alkalmazása kizárt. A jognyilatkozatokra nézve az Mt. 31. § sorolja fel, hogy ha e törvény eltérően nem rendelkezik, a Ptk. mely szakaszának szabályait kell megfelelően alkalmazni. E rendelkezések között a 6:136. §-a nem szerepel. Az Mt. ismertetett szabályozási rendszeréből az következik, hogy az alkalmazni nem rendelt szabályok analógia útján sem alkalmazhatók, ellenkező esetben a szabályozásnak ez a rendszere értelmét vesztené.

[49] Mindezek miatt a megállapodás a felperes számára nem teremtett közvetlenül jogalapot az abban szereplő 300 000 forint követelésére, így keresetösségi joga sincs e tekintetben.

[50] A fentiek szerint a felperes fellebbezési érvei nem vezettek eredményre, ugyanakkor az alperes csatlakozó fellebbezésében előadott hivatkozások igen, ezért az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján a csatlakozó fellebbezéssel érintett részében megváltoztatta, egyebekben helybenhagyta.

[51] Az eredménytelenül fellebbező felperes a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes jogi képviseletével kapcsolatban felmerült költségeit megtéríteni, amelyet az ítéltábla a 32/2003. (VIII. 23.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés alapján a csatolt megbízási szerződés tartalmából kiindulva állapított meg azzal, hogy a megállapított ügyvédi munkadíjat a 2. § (2) bekezdése alapján mérsékelte, mivel a felszámított 175 000 forint + áfa összegű munkadíj nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. Az alperesi jogi képviselő fellebbezési ellenkérelmét, illetve csatlakozó fellebbezését érdemben 1-1 oldalon indokolta, ezért az ítéltábla ezzel arányosan állapította meg a felszámítható jogi képviseleti díjat.

[52] A felperes munkavállalói költségkedvezményre jogosultsága miatt le nem rótt másodfokú fellebbezési eljárási illeték a felperes teljes pervesztessége miatt maradt az állam terhén [Pp. 83. § (1) bekezdés, 102. § (6) bekezdés].

Szeged, 2024. április 26.

Dr. Szöllősiné dr. Tóth Zsuzsanna s.k.
s.k.

a tanács elnöke

Dr. Bálint Attila s.k.

előadó bíró

Dr. Tolna András

táblabíró